

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/248/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118336505
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:6118336505.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobcu: Náhradné vozidlo, s. r. o., so sídlom Závodská cesta 24/3911, Žilina, IČO: 50 496 166, právne zastúpeného: ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s. r. o., so sídlom Závodská cesta 3911/24, Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, so sídlom C. F. X/I. T., o zaplatenie 76,80 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 46C/41/2018-140 zo dňa 22. mája 2019, takto

rozhodol:

Odvolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žalobcovi **p r i z n á v a** voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 76,80 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 76,80 eur od 11.05.2018 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že v prejednávanej veci mal naplnené zákonné predpoklady na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a preto rozhodol v spore v prospech žalobcu na základe ním tvrdeného skutkového stavu, ktorý považoval za nesporný a za dostatočne osvedčený obsahom žaloby, jej príloh a ostatných listinných dôkazov. V podrobnostiach uviedol, že vo veci nariadil pojednávanie na deň 22. mája 2019, na ktorý sa dostavil len právny zástupca žalobcu. Žalovaný ani jeho právny zástupca sa na toto pojednávanie nedostavili. Právny zástupca žalovaného doručil dňa 21. mája 2019 o 19.11 hod. súdu ospravedlnenie neúčasti na pojednávanie, ktoré odôvodnil pracovnou vyťaženosťou a hospodárnosťou konania. Právna zástupkyňa žalobcu na pojednávaní zotrvala na podanej žalobe a s ohľadom na oboznámené ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní žalovaného žiadala rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa už spomínaného ustanovenia § 274 CSP. Okresný súd konštatoval, že ospravedlnenie neúčasti s ohľadom na dôvody v ňom uvedené nebolo podané včas, lebo bolo doručené po pracovnej dobe na pojednávanie, ktoré sa malo uskutočniť nasledujúci deň, pričom o termíne pojednávania vedel žalobca už od 13.03.2019. Tiež z obsahu podania nevyplývalo, že by ospravedlnenie bolo podané z vážnych a náhlych dôvodov, pre ktoré by sa žalovaný nemohol dostaviť na pojednávanie. Tento neúčast ospravedlnil neodkladnými pracovnými povinnosťami, pracovnou vyťaženosťou a hospodárnosťou konania. Tieto ním uvádzané okolnosti súd prvej inštancie nevyhodnotil ako vážne. Takýmito sú také, ktoré svojou intenzitou a závažnosťou znemožňujú účasť na pojednávaní z objektívnych dôvodov (napr. choroba, úraz, úmrtie v rodine a pod.). Neodkladné pracovné povinnosti a pracovná vyťaženosť nie je bez ďalšieho vážnou okolnosťou, ktorá

by objektívne znemožňovala stranám účasť na vytyčenom termíne pojednávania (bližšie vid' bod 16. rozsudku okresného súdu).

2. Voči predmetnému rozsudku podal odvolanie žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“). Navrhol ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súdu prvej inštancie vytykal nesprávne právne posúdenie otázky splnenia podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 CSP. Poukázal na to, že z dôvodovej správy k rozsudku pre zmeškanie vyplýva, že tento inštitút má slúžiť ako procesná sankcia za pasivitu žalovaného. V danom prípade nebol žalovaný v konaní nečinný. Okrem podaného odporu predložil na základe prírpisu súdu vyjadrenie, a preto ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní konanom dňa 22. mája 2019 nielen z dôvodu neodkladných pracovných povinností a pracovnej vyťaženia, ale i z dôvodu hospodárnosti konania, t. j. aby nedochádzalo k zbytočnému zvyšovaniu trov. Žalovaný v ospravedlnení uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a zároveň informoval súd, že súhlasí s prejednaním veci, ako aj s vyhlásením rozsudku v jeho neprítomnosti. Ospravedlnenie žalovaného bolo pritom preukázateľne doručené súdu ešte pred pojednávaním, čo nepopiera ani samotný súd. Ak prvoinštančný súd posúdil ospravedlnenie žalovaného ako nedôvodné, mal v zmysle čl. 4 CSP per analogiam postupovať inter alia podľa § 183 ods. 4 CSP a bezodkladne upovedomiť žalovaného pred vydaním rozsudku, že ním uvádzané dôvody ospravedlnenia vrátane jeho súhlasu s prejednaním veci v jeho neprítomnosti nemieni akceptovať. V závere podaného odvolania vyjadril presvedčenie, že nebola splnená kumulatívna podmienka na vydanie rozsudku pre zmeškanie uvedená v ust. § 274 písm. b) CSP.

3. Žalobca v podanom vyjadrení k odvolaniu žalovaného odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi. S poukazom na príslušné zákonné ustanovenia (§ 274 CSP) vyjadril presvedčenie, že ospravedlnenie žalovaného nebolo urobené včas a z vážnych okolností a boli preto kumulatívne splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Zdôraznil, že konanie v prejednávaní veci je vzhľadom na predmet sporu kvalifikovateľné ako konanie s nízkou hodnotou sporu podľa § 177 ods. 2 písm. a) CSP. Tým, že súd vytyčil vo veci termín pojednávania, na toto pojednávanie právnych zástupcov strán predvolal, dal súd jednoznačne najavo potrebu účasti oboch procesných strán na označenom termíne pojednávania a ich účasť nehodnotil ako nevhodnú. Akékoľvek trovy konania, ktoré by vznikli ktorejkoľvek zo strán, predstavujú nárok, ktorý súd pravidelne vysporiadava pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v zmysle zásad podľa § 255 a nasl. CSP. K prijatiu záveru, že nezúčastnením sa vytyčeného termínu pojednávania strana koná v záujme zachovania hospodárnosti konania, nemožno dospieť na základe svojoľnej úvahy jednej z procesných strán. Zásadu hospodárnosti konania s ohľadom na nenavýšovanie trov sporu zároveň nemožno povyšovať a uprednostňovať pred riadnym prejednaním veci na ústnom pojednávaní, ktoré bolo súdom nariadené na deň 22. mája 2019. Na zdôraznenie správnosti svojich názorov žalobca poukázal na komentár „Števček, Ficová, Baricová, Mesiarčinová, Bajánková, Tomašovič a kol.“ k Civilnému sporovému poriadku. Tiež z plnomocenstva žalovaného udelené právnomu zástupcovi žalovaného je expressis verbis v predposlednej vete uvedené „splnomocniteľ súhlasí, aby splnomocnený advokát ustanovil za seba zástupcu“. Postupom súdu prvej inštancie žiadnej zo sporových strán nebola znemožnená realizácia jej procesných oprávnení a ani možnosť jej aktívnej účasti na konaní. Napokon zo žiadneho ustanovenia procesnej úpravy nevyplýva povinnosť súdu oboznamovať stranu sporu o vyhodnotení jej ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní v prípade, ak v nej absentuje návrh na odročenie pojednávania.

4. Skôr, než Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd (§ 34 CSP), pristúpil k vecnému preskúmaniu napadnutého rozhodnutia, zaoberal sa tým, či odvolanie bolo podané včas, oprávnenou osobou a či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné.

5. Podľa ustanovenia § 386 CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak

- a) bolo podané oneskorene;
- b) bolo podané neoprávnenou osobou;
- c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, alebo
- d) nemá náležitosti podľa ustanovenia § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

6. Podľa § 356 písm. b) CSP, odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

7. Žalovaný podaným odvolaním napadol rozsudok pre zmeškanie, ktorým súd prvej inštancie žalobe vyhovel, postupujúc podľa § 274 a nasl. CSP.

8. Podľa § 274 CSP, na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

9. Rozsudok pre zmeškanie žalovaného - kontumačný rozsudok predstavuje procesnú sankciu za pasivitu žalovaného v spore. Právna úprava rozlišuje medzi rozsudkom pre zmeškanie žalovaného pred nariadením pojednávania (§ 273 CSP <.) a po nariadení pojednávania (§ 274 CSP <l.). Rozsudkom pre zmeškanie žalovaného možno rozhodnúť len vtedy, ak ide o žalobu o splnenie povinnosti. Ďalšími podmienkami, za splnenia ktorých je možné rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie a ktoré musia byť kumulatívne splnené sú návrh žalobcu; ďalej, že žalovaný sa nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

10. V súdnej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že boli splnené všetky podmienky na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. V danom prípade ide o žalobu na splnenie povinnosti podľa § 137 písm. a) CSP. Žalovaný bol na pojednávanie nariadené na 22.05.2019 o 10.05 hod. (č. l. 136 a nasl. spisu) riadne predvolaný s poučením o možnosti súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. Predvolanie bolo právnomu zástupcovi žalovaného doručené dňa 13.03.2019 (č. l. 125 spisu). Žalovaný súdu prvej inštancie až dňa 21.05.2019 vo večerných hodinách doručil podanie označené ako „Ospravedlnenie neúčasti žalovaného a jeho právneho zástupcu na súdnom pojednávaní“ z dôvodu neodkladných pracovných povinností a pracovnej vyťaženia, ako aj hospodárnosti konania. Žalobca na uvedenom pojednávaní navrhol, aby súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného (č. l. 137 spisu).

11. Dôvody, ktorými žalovaný ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní, nemožno považovať za vážne a ani oznámené včas, ako správne konštatoval súd prvej inštancie. Žalovaný sa ospravedlnil oneskorene, t. j. deň pred pojednávaním vo večerných hodinách, hoci mu nič nebránilo sa ospravedlniť aj skôr, keďže dôvody uvedené v ospravedlnení nemožno považovať za také, ktoré by nastali náhle pred pojednávaním, o ktorom žalovaný vedel už takmer dva mesiace. Pracovná zaneprázdnenosť musela byť žalovanému vopred známa, a teda mal dostatok času uskutočniť úkony za účelom odstránenia tejto okolnosti tak, aby sa mohol vytyčeného pojednávania zúčastniť. Navyše žalovaným uvádzané dôvody nemožno považovať ani za vážne, neboli ani preukázané. Ústavný súd v uznesení č. k. l. ÚS/2333/2019-22 zo dňa 04.06.2019 konštatoval, že „...vážnosť okolností, ktorými žalovaný ospravedlňuje svoju neprítomnosť na pojednávaní musí posúdiť súd. Sú to okolnosti takej intenzity a závažnosti, ktoré znemožňujú žalovanému účasť na pojednávaní z objektívnych dôvodov (choroba, úraz, úmrtie v rodine)...“.

12. Pokiaľ aj žalovaný namietal, že v predchádzajúcom priebehu konania nebol pasívny, podľa názoru odvolacieho súdu za splnenia predpokladov, ktoré vymedzuje predmetné ustanovenie, je možné aj v takom prípade rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. Uvedené vyplýva z účelu zákona, ktorým je sankcionovať neúčasť žalovaného na pojednávaní. Zákon tu explicitne ako podmienku aplikácie neustanovuje nespornosť uplatneného nároku. Žalovaný už mal o konaní vedomosť, bolo na ňom, aby realizoval svoje procesné práva a povinnosti.

13. Žalovaný v odvolaní poukazoval aj na nesplnenie si povinnosti súdu informovať ho o neakceptovaní dôvodu na odročenie pojednávania postupom analogicky podľa § 183 ods. 4 CSP. S uvedeným názorom nemožno súhlasiť, pretože predmetné ustanovenie možno aplikovať iba vtedy, keď strana žiada zároveň o odročenie pojednávania. Žalovaný v ospravedlnení svojej neúčasti na nariadenom pojednávaní iba vysvetlil dôvod neprítomnosti na pojednávaní bez toho, aby zároveň požiadal súd o odročenie pojednávania. V nadväznosti na to nebolo ani povinnosťou súdu postupovať v zmysle tohto zákonného

ustanovenia. Navyše podmienky vydania rozsudku pre zmeškanie zákon upravuje v ust. § 274 CSP, žiadna analógia legis § 183 ods. 4 CSP vo vzťahu k § 274 písm. b) CSP do úvahy neprichádza.

14. V súdnej veci správanie odvolateľa odporuje všeobecne uznávanej zásade „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá znamená, že právo patrí bdelym, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia využívajú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. Je predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením a zanedbaním môžu strácať svoje práva (majetkové, osobné, satisfakčné a pod.).

15. Odvolací súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že na vydanie rozsudku pre zmeškanie boli splnené všetky podmienky zakotvené v § 274 CSP, a preto odvolanie žalovaného odmietol podľa § 386 písm. c) CSP. Podľa ust. § 356 CSP, voči rozsudku pre zmeškanie nie je odvolanie prípustné, s výnimkou, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia. Z uvedeného vyplýva, že ak odvolací súd dospeje k záveru, že zákonný dôvod nie je daný, musí odvolanie odmietnuť v zmysle ustanovenia § 386 písm. c) CSP, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Naopak, zákonný dôvod na podanie odvolania by existoval iba v tom prípade, ak by strana preukázala nespĺnenie niektorej z podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie. V nadväznosti na uvedené a skutočnosť, že žalovaný dôvod prípustnosti nepreukázal, odvolací súd rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti rozhodnutia.

16. Na podporu správnosti svojich záverov odvolací súd tiež poukazuje na rozhodovaciu prax senátov Co a Cob v skutkovo a právne totožných veciach (sp. zn. 6Co/29/2019 zo dňa 23. augusta 2019, sp. zn. 7Co/313/2018 zo dňa 28.02.2019, sp. zn. 14Cob/44/2019 zo dňa 19.09.2019, sp. zn. 13Cob/66/2019 zo dňa 26.06.2019) a tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/105/2018 zo dňa 29.03.2019 v ktorom v obdobnej veci dospel k záveru „...že obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že v konaní, ktoré predchádzalo dovolaním napadnutému rozsudku odvolacieho súdu, nastalo procesné pochybenie, majúce za následok porušenie práva na spravodlivý proces...“ (obdobne tiež uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/87/2018 zo dňa 22.11.2018 a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 233/2019-22 zo dňa 04.06.2019).

17. O trovách odvolacieho konania odvolací rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

18. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)